

MEMÒRIA JUSTIFICATIVA DE L'ORDENANÇA DE SERVEIS FUNERARIS

Barcelona, a 13 de desembre de 2016.

1. INTRODUCCIÓ

En l'actualitat s'ha elaborat una proposta de nova Ordenança de serveis funeraris ("l'Ordenança") els objectius de la qual són, entre altres:

1. Fomentar la competència al mercat funerari barceloní.
2. Eliminar les barreres per a l'entrada de nous operadors funeraris.
3. Crear garanties de competència per a nous operadors.
4. Disminuir el preu mig del servei funerari a la ciutat.
5. Crear recursos i possibilitats assequibles per a tots els ciutadans, incloent el reforç dels serveis subvencionats i de beneficència.
6. Augmentar la transparència i els drets dels ciutadans en tant que consumidors d'un servei sensible.
7. Garantir la lliure elecció de prestador i de prestacions.
8. Augmentar el control municipal sobre la prestació dels serveis funeraris en benefici dels ciutadans.

A tal efecte, cal destacar que el redactat de l'Ordenança suposa una actualització de l'ordenança anterior tot incorporant les diferents modificacions legislatives esdevingudes al llarg dels darrers anys, en especial les modificacions que resulten de la Directiva 2006/123/CE del Parlament europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2006, relativa als serveis en el mercat interior.

Així mateix, cal tenir en compte que l'Ordenança ha estat elaborada tenint en compte diversos informes de l'Autoritat Catalana de la Competència (entre d'altres, "Observacions sobre la incidència que podrien tenir determinades mesures en el nivell de competència dels serveis funeraris, 17 de novembre de 2011", ref. OB 10/2011; "Valoració des d'una òptica de competència, del text refós de la Ordenança reguladora dels serveis funeraris en el municipi de Manresa", 14 d'abril de 2016, ref. OB 24/2016) en els quals s'identifiquen determinades previsions que haurien de ser suprimides de les ordenances i els reglaments dels municipis catalans als efectes de suprimir les restriccions competitives identificades en el mercat dels serveis funeraris i de complir amb el marc legal d'aquests serveis, tal i com ha estat adaptat a l'actual règim de lliure prestació de serveis i llibertat d'establiment.

2. PRINCIPALS MODIFICACIONS INTRODUÏDES A L'ORDENANÇA

L'Ordenança estableix diferents modificacions en relació a la redacció de l'anterior ordenança de serveis funeraris. Com s'ha exposat aquestes modificacions tenen per objecte adaptar a la normativa actual la regulació dels serveis funeraris a la ciutat de Barcelona, així com donar compliment als objectius esmentats que es pretenent amb l'Ordenança.

Sense perjudici de les diferents modificacions que s'incorporen a l'Ordenança, en relació a la redacció anterior, a continuació, s'exposen algunes de les principals novetats:

- Establiment d'un règim d'autorització municipal només respecte les empreses establertes en el municipi de Barcelona

Entre les principals modificacions que incorpora l'Ordenança cal remarcar que s'estableix un règim d'autorització per a la prestació de serveis funeraris només per les empreses establertes en el municipi de Barcelona.

En aquest sentit, i en compliment del principi d'eficàcia nacional de les autoritzacions que deriva del previst a la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici, l'Ordenança estableix que les empreses establertes a altres municipis i que es trobin habilitades per a prestar serveis funeraris podran exercir l'activitat a Barcelona sense necessitat de sol·licitar a l'Ajuntament de Barcelona l'atorgament d'una autorització.

En tot cas, en virtut del què estableix l'article 6.3 de la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, a l'article 19 de l'Ordenança s'estableixen els requisits mínims de disponibilitat de mitjans que han de disposar les empreses prestadores de serveis funeraris que es vulguin establir a Barcelona.

Tal i com s'exposarà a l'apartat 3 de la Memòria, es tracta de requisits que tenen com a finalitat garantir la qualitat del servei i que són proporcionats en tant que obeeixen a raons imperioses d'interès general.

- Eliminació de molts dels requisits exigits amb anterioritat a les empreses funeràries per a poder prestar els serveis funeraris a Barcelona

Una altre de les principals modificacions que incorpora l'Ordenança és que s'eliminen molts dels requisits i condicions que s'exigien per a la prestació dels serveis funeraris a Barcelona. Entre altres, es suprimeixen aquells requisits relatius a l'experiència professional prèvia o a la solvència econòmica (mitjançant dipòsit de garantia).

En aquest sentit, una de les modificacions que incorpora l'Ordenança és que no s'exigeix a les empreses que volen prestar serveis funeraris a Barcelona que disposin d'un tanatori o sales de vetlla. Aquesta previsió que incorpora l'Ordenança és una nova evidència de la voluntat de fomentar la competència en el mercat funerari barceloní i eliminar barreres per a l'entrada de nous operadors funeraris, fota vegada que possibilita l'accés al mercat a aquells operadors que no disposen d'aquestes instal·lacions.

En qualsevol cas, a l'article 20 de l'Ordenança s'estableixen els requisits específics dels tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla ubicats en el terme municipal de Barcelona per tal de garantir la qualitat de la prestació d'aquell servei per aquells operadors que el prestin.

En aquest sentit, i tal com s'exposarà a l'apartat 4 de la Memòria, cal assenyalar que es tracta de requisits que són proporcionats i que responen a raons imperioses d'interès general.

- Reforç dels drets dels usuaris

L'Ordenança estableix un conjunt de mesures per tal de reforçar els drets i garanties de les persones usuàries de serveis funeraris.

En aquest sentit, l'article 7 de l'Ordenança reforça el dret a la informació, la transparència, la llibertat d'elecció per als usuaris i el deure d'informació per part de les empreses funeràries, tant en les prestacions com en els preus. I, en la mateixa direcció, en els articles 25 i següents de l'Ordenança s'estableixen un conjunt d'obligacions que han de complir els operadors de serveis funeraris l'objectiu de les quals és reforçar els drets i garanties de les persones usuàries de serveis funeraris.

A tal efecte, algunes obligacions que han de dur a terme les empreses funeràries en aquest àmbit són: disposar de catàleg detallat i clar, informació legal i documental, model de contracte de servei, facilitar un pressupost desglossat, una memòria descriptiva de serveis i recursos disponibles i llibre de reclamacions i suggeriments.

Es reforça també la regulació de la publicitat dels preus, per tal d'evitar situacions de desconeixement o abusos. Les empreses funeràries hauran de facilitar la seva llista de preus a qualsevol interessat i, en tot cas, a les famílies o usuaris de forma prèvia a una contractació. Les llistes de preus hauran de trobar-se en un format adequat per a persones amb dificultats d'accessibilitat.

A fi de garantir la llibertat d'elecció i la transparència, es requereix als operadors funeraris que indiquin en el seu catàleg de preus quines són les prestacions bàsiques no sumptuàries que ja podrien conformar un servei funerari. A més, la fixació del preu d'aquest conjunt de prestacions bàsiques serà lliurement fixat i/o variat per cada operador segons els seus criteris i també haurà d'explicitar quines prestacions inclou. Es denota que aquesta prescripció protegeix clarament les famílies i usuaris mitjançant la transparència en el servei.

A més, caldrà que es trobin disponibles als seus llocs web, i hauran de ser facilitades a l'Ajuntament de Barcelona, per a què també les pugui inserir al seu lloc web i tenir-les disponibles a les Oficines d'Atenció a la Ciutadania.

3. REQUISITS QUE HAN DE COMPLIR ELS PRESTADORS AMB ESTABLIMENT PERMANENT

A. CONSIDERACIONS PRÈVIES

Tal i com s'ha avançat, a l'article 19 de l'Ordenança s'estableixen els requisits mínims de disponibilitat de mitjans que han de disposar les empreses prestadores de serveis funeraris que es vulguin establir a Barcelona. Com a continuació s'exposarà, es tracta de requisits que tenen com a finalitat garantir la qualitat del servei i, per altra banda, són proporcionats i obeeixen a raons imperioses d'interès general, tal i com aquest

terme es defineix a l'article 3.11. de la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.

En primer lloc, cal tenir en compte que Barcelona és una ciutat que cada any té 16.000 difunts i atén 18.000 (números aproximats) serveis funeraris (entre els que cal incloure trasllats i recepcions). Entre aquests, cal assenyalar que a la ciutat de Barcelona s'efectuen anualment uns 300 serveis funeraris de beneficència.

És a dir, que el volum d'activitat de la ciutat de Barcelona –deixant de banda que puguin fer ús de tanatori o no- és el més elevat de Catalunya i suposa requerir uns estàndards mínims de qualitat per tal d'acomplir amb els principis d'universalitat i accessibilitat que exigeix l'Ordenança.

A més, i tenint en compte el volum d'activitat esmentat, requerir aquests estàndards de qualitat mínims ha d'impedir l'aparició de competència deslleial o de prestadors no autoritzats el que, a part de perjudicar a la ciutadania, també perjudicaria a la lliure competència.

Doncs bé, les característiques de la ciutat de Barcelona requereixen que s'adoptin certes mesures en el mercat de serveis funeraris per tal de garantir l'orde i la seguretat pública i protegir els drets dels destinataris de serveis funeraris, el què es configuren com a raons imperioses d'interès general de conformitat amb el referit article 3.11 de la Llei 17/2009.

És per aquesta raó que resulta necessari que a l'Ordenança s'estableixen els requisits mínims de disponibilitat de mitjans que han de disposar les empreses prestadores de serveis funeraris que es vulguin establir a Barcelona. Es tracta de requisits que, a banda de garantir la qualitat del servei, resulten necessaris per tal de donar compliment a les diferents raons d'interès general esmentades (orde públic, seguretat pública, protecció dels drets dels destinataris de serveis funeraris...).

Així mateix, el compliment d'aquests requisits té un impacte mínim pel prestador tota vegada que no ha de realitzar una gran inversió per a aconseguir-los, el que determina que en cap cas es puguin considerar com a requisits restrictius de la competència.

En definitiva, són requisits que no són discriminatoris, estan justificats en una raó imperiosa d'interès general, són proporcionats a aquesta raó imperiosa d'interès general, són clars i inequívocs, objectius, públics, transparents i accessibles.

B. MÍNIM DE 2 VEHICLES

A l'article 19.1.b) de l'Ordenança es requereix que les empreses que es vulguin establir a Barcelona han de "*Disposar per qualsevol títol admès en Dret d'un servei de transport funerari amb un nombre de vehicles proporcional al nombre de difunts atesos anualment, i amb un mínim de dos vehicles.*"

Atenent a l'article 6.1.b) de la Llei 2/1997, de 3 d'abril, de serveis funeraris, les entitats prestadores han de disposar de "els vehicles". Aquest plural ho és matisat segons el

número dels serveis que presten. Entenem que a una ciutat amb el nombre de serveis funeraris que té Barcelona i amb el nombre de serveis de beneficència que té Barcelona, aquest és un plural que cal respectar requerint disposar de dos vehicles. Amb els matisos que tot seguit es dirà. En tot cas, per a una ciutat com Barcelona el plural (dos vehicles) de la llei esdevé imperatiu.

Cal començar per assenyalar que els prestadors de serveis funeraris establerts a Barcelona no poden denegar el servei als difunts que tinguin el domicili mortuori a Barcelona (article 3.2 de l'Ordenança). Aquesta previsió té com a objecte garantir una raó imperiosa d'interès general com és la protecció dels drets dels destinataris dels serveis funeraris.

Doncs bé, atenent a les dades de mortalitat i de serveis funeraris de la ciutat de Barcelona que s'han exposat, és altament probable que a qualsevol prestador de serveis funeraris establert a Barcelona hagi de realitzar un transport funerari quan ja es troba realitzant un altre transport. En aquest sentit, el fet que els operadors de serveis funeraris disposin, com a mínim, de dos vehicles, suposa una mínima garantia de que aquests operadors puguin atendre als serveis que li són exigibles i que, per tant, no es produeixi una vulneració dels drets dels destinataris dels serveis funeraris.

A més a més, aquesta exigència recobra una major rellevància si tenim en compte que els operadors de serveis funeraris també estan obligats a prestar serveis de forma gratuïta o bonificada a les persones que ho requereixin per manca de mitjans econòmics propis (article 24 de l'Ordenança). Aquesta previsió té com a objectiu garantir l'accés al servei funerari a tothom, fins i tot de ciutadans amb escassetat de recursos, el que es configura com una raó d'ordre públic a la vegada que té com a finalitat protegir els drets dels destinataris dels serveis funeraris.

Doncs bé, atenent al nombre dels serveis funeraris de beneficència de la ciutat de Barcelona que s'han exposat, cal assenyalar, de nou, que és habitual que qualsevol prestador de serveis funeraris establert a Barcelona pugui haver de prestar en un moment determinat i inesperat algun servei de beneficència. En aquest sentit, el fet que els operadors de serveis funeraris disposin, com a mínim, de dos vehicles, suposa una mínima garantia de que aquests operadors puguin atendre aquests serveis de beneficència.

Per tant, és clar que, a la ciutat de Barcelona, per raons imperioses d'interès general resulta justificat que es requereixi que els prestadors de serveis funeraris disposin d'un mínim de dos vehicles. Així mateix, cal assenyalar que aquesta exigència resulta proporcionada amb la finalitat que es pretén aconseguir i és fàcilment assolible per a qualsevol operador.

En efecte, cal tenir en compte que l'Ordenança exigeix que es disposin els dos vehicles fúnebres per qualsevol títol admès en Dret. Per tant, no s'està exigint cap desemborsament important per poder acomplir amb aquest requisit. El prestador podria llogar els vehicles que necessiti atenent al nombre de serveis cada dia a un tercer o fins i tot a un altre operador funerari que disposi dels vehicles en propietat. A més, és una despesa que, en ser limitada i proporcionada a cada servei funerari prestat, el llogater del vehicle hi podria fer front repercutint-lo al destinatari final del

servei quan això fos procedent. En definitiva, únicament es requereix al prestador de serveis funeraris, que sempre pugui arribar a tenir accés i fer ús efectiu de dos vehicles fúnebres, si li és necessari.

Per tant, ha d'entendre's que atenent a la configuració del servei i a les característiques de la ciutat de Barcelona, l'exigència continguda a l'article 19.1.b) de l'Ordenança resulta justificada per ser una raó imperiosa d'interès general i resulta proporcional amb la finalitat que es persegueix.

C. MÍNIM DE 2 TANATOPRACTORS

A l'article 19.1.c) de l'Ordenança es requereix que les empreses que es vulguin establir a Barcelona han de *"Disposar mitjançant qualsevol relació jurídica laboral o mercantil d'almenys dues persones amb la formació adequada per a realitzar pràctiques sanitàries o tanatopràxia, d'acord amb la normativa vigent en cada moment, i sempre i quan l'empresa presti alguns d'aquests serveis"*.

En aquest cas ens trobem en un cas similar al de disposar de dos vehicles. Els tanatopractors són professionals intrínsecs a l'activitat funerària, i el fet d'exigir que el prestador disposi d'ells és un element de qualitat necessària per a complir amb els principis d'universalitat i accessibilitat i, en termes generals, de la dignitat que mereix qualsevol difunt.

En aquest sentit trobem a l'article 4.1.c) de la Llei 2/1997, de 3 d'abril, de serveis funeraris, la realització de pràctiques higièniques sobre cadàvers com una de les activitats que conformen les funcions dels serveis funeraris en sentit estricte. En relació amb això, l'article 6.1.a) estableix que els prestadors han de disposar de personal suficient amb formació per a la prestació dels serveis. De manera que, tal com direm més endavant, sempre que l'operador presti aquest servei d'adequació higiènica o sanitària del cadàver, haurà de comptar amb aquests professionals.

D'altra banda, i tal com matisa l'últim incís *"i sempre i quan l'empresa presti alguns d'aquests serveis"*, cal dir que no s'exigirà el compliment d'aquest requisit a totes les empreses que es vulguin establir a Barcelona, sinó que només a aquelles que prestin l'activitat de pràctiques sanitàries o tanatopràxia.

Així les coses, cal assenyalar que el fet d'exigir a les empreses que prestin l'activitat de pràctiques sanitàries o tanatopràxia disposin de dues persones amb la formació adequada per a realitzar pràctiques sanitàries o tanatopràxia també respon a raons imperioses d'interès general com són la salut pública i la protecció dels drets dels destinataris dels serveis funeraris.

Per un costat, el fet d'exigir un mínim de dos tanatopractors és una mínima garantia que l'empresa funerària disposarà del personal necessari per a prestar totes aquelles activitats de pràctiques sanitàries o tanatopràxia que se li exigeixin sempre i quan aquest operador realitzi aquesta activitat. En efecte, aquesta exigència es configura com un mecanisme de protecció dels drets dels destinataris dels serveis funeraris.

És que si es presta aquesta activitat resulta necessari, per tal de complir amb els drets dels usuaris de serveis funeraris, disposar de dos tanatopractors per poder donar servei en diferents torns horaris i per atendre puntes de treball que es puguin donar o necessitats urgents o imperioses. El què, de nou, es posa especialment de manifest si atenem a les circumstàncies especials de Barcelona per al volum de serveis funeraris que són requerits.

Per altra costat, el fet d'exigir dues persones amb la formació adequada per a realitzar pràctiques sanitàries o tanatopràxia, d'acord amb la normativa vigent en cada moment, és una garantia que l'empresa funerària disposarà de personal qualificat per a prestar totes aquelles activitats de pràctiques sanitàries o tanatopràxia que se li exigeixin, el què es configura com una raó de salut pública.

Per tant, és clar que, a la ciutat de Barcelona, per raons imperioses d'interès general resulta justificat que es requereixi que els prestadors de serveis funeraris disposin de dues persones amb la formació adequada per a realitzar pràctiques sanitàries o tanatopràxia.

Així mateix, cal assenyalar que aquesta exigència resulta proporcionada amb la finalitat que es pretén assolir i és fàcilment assolible per a qualsevol operador.

Cal tenir en compte que la forma de disposar d'aquests professionals que estableix l'Ordenança es deixa totalment oberta. Pot ser mitjançant la contractació en plantilla per part del prestador, pot ser a través de la contractació d'autònoms quan es requereixi els seus serveis o pot ser a través de la subcontractació d'una empresa especialitzada en aquest àmbit. Això permetria adoptar diferents modalitats que no suposessin haver de realitzar una inversió que es pogués considerar una barrera d'entrada per a prestar aquesta activitat.

Per tant, també en aquest punt ha d'entendre's que atenent a la configuració del servei i a les característiques de la ciutat de Barcelona, l'exigència continguda a l'article 19.1.c) de l'Ordenança resulta justificada per ser una raó imperiosa d'interès general i resulta proporcional amb la finalitat que es persegueix.

4. REQUISITS QUE HAN DE COMPLIR ELS TANATORIS I ALTRES IMMOBLES DESTINATS A ALBERGAR SALES DE VETLLA

A. CONSIDERACIONS PRÈVIES

Com s'ha vist, a l'article 20 de l'Ordenança s'estableixen els requisits específics dels tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla ubicats en el terme municipal de Barcelona. Tal i com es veurà a continuació, es tracta de requisits que deriven de la pròpia normativa sectorial o que s'han hagut d'establir per raons imperioses d'interès general.

En qualsevol cas, i abans d'entrar en el detall dels requisits exigibles, cal tenir en compte aquests requisits únicament són exigibles als tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla ubicats en el terme municipal de Barcelona. I que,

de conformitat amb l'Ordenança, no és necessari ser propietari de cap d'aquest immobles, ni gestionar-los, per establir-se a la ciutat o per prestar-hi serveis funeraris. Per tant, els mínims que es diran en cap cas impossibilitarien que un operador es pogués establir a la ciutat de Barcelona o pogués prestar serveis funeraris.

B. REQUISITS DELS TANATORIS I ALTRES IMMOBLES DESTINATS A ALBERGAR SALES DE VETLLA

En l'article 20.1.a) de l'Ordenança s'estableix que "*Els tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla hauran de disposar d'almenys dues sales per la vetlla del difunt, lavabos, un oratori, despatx per a contractació i entrada de difunts independent de l'entrada de les persones.*"

De nou cal recordar que és una exigència per a l'equipament, i no pas pel prestador, que no estarà obligat a oferir aquest servei ni a ser-ne propietari o concessionari.

El mínim de dues sales de vetlla per equipament respon a diferents qüestions i principalment a la qualitat exigible i al principi d'universalitat. Efectivament, i a la geografia catalana ho comprovem, totes les poblacions que disposen de tanatori o sala de vetlla disposen, almenys de dues sales de vetlla.

Així mateix, a la ciutat de Barcelona, la necessitat de disposar de dues sales de vetlla també es deu a diferents raons imperioses d'interès general que es detallen a continuació:

- (i) Poder ocupar ambdues sales en cas de necessitat, entenent com a tal, no només una gran demanda de la ciutadania, sinó en relació a èpoques de l'any de major mortalitat (desembre-febrer i juliol-agost). De nou cal portar a col·lació les elevades dades de mortalitat i de serveis funeraris de la ciutat de Barcelona que s'han exposat. El que posa de manifest que l'exigència de les dues sales es configura com una garantia per tal de donar compliment als drets dels beneficiaris dels serveis funeraris.
- (ii) Poder oferir una segona sala de vetlla en cas que un prestador amb tanatori tingui una sala ocupada. Aquesta fet reforça la llibertat d'elecció de la persona usuària tota vegada que podrà seguir elegint aquell operador, pel fet de què hi hagi una sala ocupada, i no es veurà obligada a escollir un altre que potser no desitjava. De nou, seria una raó que garantiria la protecció dels drets dels usuaris dels serveis funeraris.
- (iii) Poder fer el manteniment o obres d'una sala de vetlla sense tancar l'altra, el què també es relaciona amb els drets dels usuaris a escollir als prestadors de serveis funeraris.
- (iv) Poder oferir als usuaris la possibilitat d'escollir entre diferents sales el què, de nou, redunda en la protecció dels drets dels usuaris de serveis funeraris.

A més a més, la necessitat de disposar d'un mínim de dues sales de vetlla en els tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla també es justifica especialment per raons imperioses d'interès general si atenem al serveis de beneficència. En efecte, atenent a la prestació obligatòria per als operadors establerts

a Barcelona de serveis bonificats a persones amb escassetat de recursos, disposar de dues sales de vetlla esdevé gairebé un requisit indispensable.

Per una banda, la segona sala de vetlla, en cas de tenir ocupada una sala amb un servei no bonificat, permet deixar lliure una sala per si cal ubicar-hi un servei de beneficència i donar així compliment als drets dels usuaris de serveis de beneficència de poder accedir als serveis funeraris d'aquell operador.

Per altra banda, en cas de què l'operador hagi de prestar un servei bonificat atenent a la seva obligació, el fet de disposar d'una altra sala de vetlla lliure, li ha de permetre a l'operador no haver de rebutjar serveis no bonificats que se li presentin durant aquelles hores, el que permet a l'operador actuar en el mercat a la vegada que dona compliment als drets dels usuaris de poder escollir a l'operador.

En definitiva, tenint en compte el dret dels usuaris a poder escollir el prestador del servei, el fet que hi hagi un mínim de dues sales de vetlla permet dotar de major garantia el fet que els usuaris puguin escollir el prestador del servei tota vegada que tenir una sala de vetlla ocupada no impedeix que els usuaris el puguin seguir contractant a l'operador si ho desitgen.

En aquest sentit, també hem de tenir en consideració el principi d'universalitat: és a dir, persones amb diferents nivells adquisitius, puguin accedir al servei de sala de vetlla amb diferents preus i prestacions, si fos el cas, però reduint la desigualtat en la prestació derivada de la desigualtat en els mitjans econòmics.

Doncs bé, és clar que, a la ciutat de Barcelona, per raons imperioses d'interès general resulta justificat que es requereixi que els tanatoris disposin de dues sales de vetlla.

Per altra banda, entenem que si el prestador vol gestionar per qualsevol títol aquest equipament, no és restrictiu el fet de demanar que tingui dues sales enlloc d'una sola, ja que la diferència en la inversió o desemborsament a realitzar és escassa amb una o dues sales de vetlla. A més, ja que no és obligatori tenir tanatori, aquest mínim exigít no és un obstacle per entrar al mercat.

Finalment, cal recordar que venim d'un escenari en què la ciutadania de Barcelona gaudia de tanatoris o sales de vetlla que els prestarien els serveis i que havien de tenir un mínim de 12 sales de vetlla. La diferència entre 12 i 2 és un senyal clar d'obertura a nous operadors que vulguin disposar de tanatori però també és una garantia a la ciutadania de qualitat en la prestació.

Així mateix, cal entendre que un tanatori o equipament de sales de vetlla ha de disposar d'altres estances o habitacles mínims exigibles per a qualsevol equipament de concurrència pública: com poden ser els lavabos.

Cal tenir en compte l'ús social que la ciutadania dóna als tanatoris i sales de vetlla. Principalment, trobem dos fenòmens: per una banda, les persones que visiten els difunts i familiars durant la vetlla; i d'altra banda, les persones que acudeixen a la cerimònia un cop acabada la vetlla.

A més, durant l'estada a aquests equipaments, la ciutadania ha de poder gaudir d'unes comoditats que considerariem de mínims de qualsevol establiment de concurrència pública: com els lavabos; o propis d'aquests establiments: com els oratoris o un despatx per contractar o que la família sigui assessorada.

També han de disposar de certes especialitats pròpies de l'activitat: entrada i sortida independent per a vehicles fúnebres, despatx per a la contractació (ha de permetre intimitat i tranquil·litat a la família).

Per tant, cal concloure que atenent a la configuració del servei i a les característiques de la ciutat de Barcelona, l'exigència de que els tanatoris i altres immobles compleixin amb els requisits referits a l'article 20.1.a) de l'Ordenança resulta justificat per ser adequat pel servei i per configurar-se com a raons d'interès general i proporcionals amb la finalitat que es persegueix.

C. REQUISITS RELATIUS A LAS PLACES D'APARCAMENTS PER ALS TANATORIS I ALTRES IMMOBLES DESTINATS A ALBERGAR SALES DE VETLLA

En l'article 20.1.a) de l'Ordenança s'estableix en els tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla "caldrà garantir la disponibilitat de deu places d'aparcament per cada sala de vetlla habilitada, per a les dues primeres sales, i cinc places per cada sala de vetlla addicional."

En una ciutat com Barcelona, en què l'aparcament és escàs, però el vehicle privat és el preferit per la ciutadania per acudir als tanatoris de visita o al funeral, cal assegurar que el gestor del tanatori o sala de vetlla el proporciona.

Cal tenir en compte el gran nombre de visites que pot rebre el difunt i la família durant la vetlla en el tanatori i la seva concentració en el moment de la cerimònia fúnebre. És freqüent trobar que surtin de sobte cent (100) persones de cop d'una cerimònia fúnebre, o bé que un difunt sigui visitat per dues-centes (200) persones al llarg de dos dies de vetlla.

En aquests casos, resulta necessari que les visites puguin disposar de places d'aparcament. Per tant, resulta imprescindible que es garanteixi un mínim aparcament per a les visites. Així mateix, en cas que les sales de vetlla no disposessin de places d'aparcament properes, es podrien ocasionar problemes de mobilitat si tenim en compte les característiques pròpies de la ciutat de Barcelona.

Doncs bé, tal i com s'exposa a l'informe que s'acompanya com Annex I, de la normativa sectorial aplicable (Mobilitat) es deriva la necessitat que hi hagi, com a mínim, deu places d'aparcament per a cada sala de vetlla disponible (20 places per a les dues primeres sales), i cinc places per cada sala addicional. Així mateix, s'hi acredita la proporcionalitat d'exigir aquestes deu places d'aparcament per a cada sala de vetlla habilitada.

En diferents normes trobem previsions de requeriment d'aparcaments (centres comercials, teatres i auditoris, centres hospitalaris) atenent no només al nombre de

persones que les visiten, sinó també a l'impacte que generen sobre la mobilitat a la ciutat.

Fins ara, a l'Ordenança de serveis funeraris es preveia que els operadors, que havien de tenir un tanatori (amb 12 sales de vetlla), a més havien de tenir un aparcament amb 100 places d'aparcament. És a dir, apareixia una ratio linial de 8'33 places d'aparcament per sala de vetlla. Amb la nova regulació proposada no només es pot disposar de les places d'aparcament de diferents maneres (v. Infra), sinó que la ratio exigida és molt més baixa i és totalment proporcionada.

A més a més, i per tal que aquesta exigència únicament s'adeqüi als usos socials i als problemes de mobilitat que aquests poden generar, però no esdevingui una restricció o un obstacle per poder gestionar aquest tipus d'establiments, l'Ordenança permet que no sigui necessari que les deu places d'aparcament per sala disponible es trobin al mateix immoble.

L'exigència és únicament una garantia de qualitat: el gestor del tanatori ha de garantir que el públic disposi d'aquesta ratio de places d'aparcament, i ho pot fer a través d'un conveni amb un aparcament proper. A tall d'exemple, el gestor de cada tanatori podria arribar a un acord amb un centre comercial i amb una universitat per fer ús dels seus aparcaments, sempre i quan aquests aparcaments disposin d'un mínim total de vint places d'aparcament. Fet que entenem que és fàcilment assolible. Es constata la proporcionalitat i raonabilitat de l'exigència en tant que es requereix a l'Ordenança que aquestes places d'aparcament es trobin a un màxim de tres-cents metres de radi a comptar des de l'entrada principal del tanatori o sales de vetlla.

Per tant, atenent a l'exposat, cal concloure que l'exigència de què en els tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla es garanteixi la disponibilitat de deu places d'aparcament per cada sala de vetlla, i cinc a partir de la tercera de vetlla habilitada, deriva del previst a la normativa aplicable, a la vegada que resulta una exigència proporcional i justificada.

D. UBICACIÓ DELS TANATORIS I ALTRES IMMOBLES DESTINATS A ALBERGAR SALES DE VETLLA

L'article 20.1.d) de l'Ordenança estableix certes previsions urbanístiques sobre la ubicació dels tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla. En particular, s'assenyala el següent:

"Els tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla hauran de situar-se en sòl qualificat d'equipament en clau 7a o 7b, havent-se de definir l'ús sanitari assistencial i les condicions d'edificació en el corresponent Pla especial urbanístic, en cas que aquest sigui procedent.

Els tanatoris hauran de situar-se en una edificació independent en què la totalitat de l'edifici s'haurà de destinar a aquest ús. Els altres immobles destinats a albergar sales de vetlla es podran situar a la planta baixa d'un edifici sempre i quan a la resta de plantes de l'edifici hi hagi usos d'equipaments compatibles, segons justifiqui el

corresponent pla especial urbanística, i es garanteixi la independència dels accessos."

En aquest sentit, s'acompanya com **Annex II** un informe (Urbanisme. Inclou relació de parcel·les que actualment es troben en clau 7a i 7b) en el què es justifica la procedència d'establir a l'Ordenança aquesta ubicació pels tanatoris i altres immobles destinats a albergar sales de vetlla.

En aquest sentit, cal tenir en compte el gran nombre de parcel·les que de conformitat amb el previst a l'Ordenança són susceptibles d'allotjar un tanatori o un equipament de sales de vetlla, fins i tot, compartint aquest, amb altres usos urbanístics, i sense perjudici dels tràmits normals que aquest efecte calgui realitzar a nivell urbanístic.

Ja només aquest gran nombre de parcel·les disponibles denota que la qualificació urbanística requerida a l'Ordenança no és una restricció o un impediment a la obertura de nous equipaments tipus tanatori o sales de vetlla.

D'altra banda, cal considerar que el fet que calgui crear aquests equipaments en edificacions independents (tanatoris), o compatibles amb altres usos (sales de vetlla), és un gran avenç en relació amb l'anterior Ordenança de serveis funeraris, que requeria que es trobessin en edificació aïllada.

Els tanatoris han de trobar-se en edificis independents –no aïllats com era exigible fins ara– no compatibles amb altres usos per raons de salut pública, i en especial perquè són instal·lacions en què es pot realitzar pràctiques sanitàries que no es possible realitzar a equipaments com sales de vetlla, i que requereixen instal·lacions específiques: una sala específica, material tècnic, especificacions sanitàries i equipaments com armaris refrigeradors.

En canvi, la naturalesa de la sala de vetlla que s'ubiquin a altres immobles diferents dels tanatoris, destinades a un ús més social i en què és menys important la pràctica sanitària, permet que sigui compatible amb altres usos en el mateix edifici –que haurà de ser també un equipament sanitari assistencial.

En tot cas, la clau urbanística 7a i 7b del PGM requerirà que sigui equipament sanitari assistencial per les raons que ja s'han esmentat, i també per altres raons de mobilitat relacionades amb les característiques de la ciutat.

A la sortida dels tanatoris o sales de vetlla es formen el que s'anomena la "comitiva", formada pel vehicle que transporta el fèretre amb el difunt, dos o tres vehicles d'acompanyament i altres vehicles particulars amb els familiars que acompanyen el difunt al destí final (cementiri o forn crematori). Hem tenir en compte que a Barcelona aquestes "comitives" gairebé mai es podrien formar per persones a peu, sobretot perquè els dos cementiris més grans de la ciutat requereixen arribar-hi amb vehicle (Montjuïc i Collserola). Igualment passa amb els dos únics forns crematoris (Montjuïc i Collserola) i cal tenir en compte que la cremació ja es troba en un percentatge superior al 50% i amb tendència a seguir pujant.

Tota aquesta circumstància fa que només parcel·les amb clau d'equipament sanitari puguin arribar a "disposar" d'espai suficient ben a prop del tanatori o sala de vetlla (sovint els familiars es troben en situacions ànimes difícils per la pèrdua) per formar aquesta comitiva fúnebre que s'ha explicat.

Per tant, cal concloure que atenent a les característiques de la ciutat de Barcelona, les exigències urbanístiques previstes a l'article 20.1.a) de l'Ordenança, relatives a la ubicació dels tanatoris i altres immobles que alberguin sales de vetlla, resulten necessàries, adequades i proporcionals.